

A HUMANITARIAN WORKER'S PATH

CESTA HUMANITÁRCE

Filip Habrman (uprostřed) během lékařské mise v iráckém Kurdistanu. / Filip Habrman (in the centre) during a medical mission in Kurdistan, Iraq.

POCHÁZÍ Z DĚČÍNSKA. JAKO DÍTĚ CHTĚL BÝT POPELÁŘEM, LOGOPEDEM NEBO ŘIDIČEM NÁKLADNÍHO AUTA. VYSTUDOVAL A ODJEL PRACOVAT DO ZAHRANIČÍ JAKO HUMANITÁRNÍ PRACOVNÍK. FILIP HABRMAN V TOMTO OBORU PŮSOBÍ JIŽ VÍCE NEŽ 12 LET. V AFRICE A V ASII REALIZOVAL ZDRAVOTNICKÉ MISE. POBÝVAL V BRITÁNII. KRÁTCE ŽIL V OSTRAVĚ. NYNÍ SE VŠAK USADIL NA JIŽNÍ MORAVĚ. KROMĚ PRÁCE V DIECÉZNÍ CHARITĚ BRNO I NA PEDAGOGICKÉ FAKULTĚ MU, SE JAKO DRAMATURG VĚNUJE KONCERTNÍ SEZÓNĚ V NÁRODNÍM DIVADLE BRNO. JE ŽENATÝ A MÁ ČTYŘI DĚTI.

HE COMES FROM THE DĚČÍN REGION. AS A CHILD HE DREAMED OF BEING A GARBAGE COLLECTOR, A SPEECH THERAPIST, OR A TRUCK DRIVER. HE COMPLETED HIS EDUCATION AND LEFT FOR ABROAD TO WORK AS A HUMANITARIAN WORKER. FOR FILIP HABRMAN THIS HAS BEEN A MORE THAN 12-YEAR EXPERIENCE. HE CARRIED OUT MEDICAL MISSIONS IN AFRICA AND ASIA. HE STAYED IN BRITAIN FOR SOME TIME. AND FOR A SHORT TIME HE LIVED IN OSTRAVA. NOW, HE SETTLED DOWN IN SOUTHERN MORAVIA. IN ADDITION TO WORKING AT DIOCESAN CHARITY BRNO AND AT THE FACULTY OF EDUCATION AT MU, HE IS A PROGRAM DIRECTOR AT THE NATIONAL THEATRE BRNO WHERE HE OVERSEES THE CONCERT SEASON. HE IS MARRIED AND HAS FOUR CHILDREN.

Filip je důkazem toho, že životní cesty dokáží být spletité. Potkala jsem ho právě na cestě, jedné z mnoha, po Balkánském koridoru v rámci pomoci uprchlíkům. Myslím, že vlastně všechny jeho stěžejní události v životě se tak nějak odehrály na cestě. Ostatně na misi v Africe se seznámil se svojí životní láskou, manželkou Terezii. Když ho potkáte, působí, že stále někam běží a vlastně cestuje. Není v tom však žádný turizmus, nebo dopřívání si dovolené, nebo cestovatelský fetiš. Může za to práce a zejména rozhodnutí pomáhat druhým prostřednictvím lékařských a zdravotnických projektů. Na otázku, proč to dělá, odpovídá téměř lakonicky: „Vždy říkávám, že tento způsob válečného života zdá se mi poněkud nešťastný. Dnešní svět je dost krutý, nespravedlivý a hlavně nevyzpytatelný. Vytvořit lékařskou misi je velmi složité. Pomůže stovkám, maximálně tisícům lidí, ale v zásadě nic nezmění. Je to jen vnitřní pocit, že nemůžu nechat lidi v nespravedlnosti osamocené. Je pro mě velmi složité popsat onen správný důvod. Je to skutečně spíše pocit, že nemůžu jen tak sedět a nedělat nic...“

„NEJSEM VÝJIMEČNÝ,
POUZE MÁM POCIT,
ŽE NEMŮŽU JEN
TAK SEDĚT A NIC
NEDĚLAT.“

Lidé se pro práci v humanitárních misích vybírají na základě prokazatelných zkušeností, praxe a výběrového řízení. Na lékařských misích, které realizuje Filip, každý zaměstnanec musí mít ukončené vysokoškolské vzdělání a minimálně čtyři roky praxe. Pokud se jedná o dobrovolníky, jako tomu bylo u výjezdů v rámci uprchlické krize do Řecka, kterou realizoval pod Charitou Brno ve spolupráci s Lékařskou fakultou MU, výjimečně stačilo, aby studenti ukončili tři ročníky medicíny. Avšak i zde museli být pod dohledem atestovaného lékaře, který v sobě nese punc kvality a zkušeností.

Nejtěžší je se nezbláznit

Díky misím a práci procestoval Filip desítky zemí a byl na třech kontinentech. Doma ho však čekává rodina. Je otcem čtyřech dětí. Často si kladu otázku,

“I'M NOT
EXCEPTIONAL,
IT'S JUST THAT
I FEEL I CAN'T SIT
AROUND AND DO
NOTHING.”

Filip is a living proof of how intricate paths of one's life can be. I met him on the road, on one of his many trips around the Balkan corridor where he has been helping refugees. I think that actually all key events in his life took place, in some way, on the move. That's how he met Tereza, the love of his life: on a mission in Africa. When you meet him, you have the impression he is running somewhere that he is always on the go. But it is not about tourism or vacationing, no being a travel fetishist. It is about his work and especially his decision to help others via medical and healthcare projects. When asked why he does this, he answers almost laconically: “I always say that this way of war life seems a bit unfortunate to me. Today, our world is quite cruel, unjust, and mainly unpredictable. To create a medical mission is highly complicated. It may help hundreds, maximally thousands people, but the overall situation remains the same. It is my inner feeling that I can't leave people alone in an unjust situation. It is very difficult to describe the true reason. It's really a feeling that I can't just sit and do nothing...”

People who are to serve in humanitarian missions are selected based on their demonstrable experience, practice, and using a selection procedure. To take part in medical missions organized by Filip every employee must hold a university degree and have at least four years of practical experience. If volunteers are needed, as for the missions to Greece he organized under the auspices of Diocesan Charity Brno working together with the Faculty of Medicine at MU to address the refugee crises, an exceptional rule was applied and any student who had completed the first three years of study could take part. Even there, though, they had work under supervision of a certified physician who carries the hallmark of quality and experience.

a možná i mnoho jiných kolem, zda lidé jako Filip mají mít rodiny a jak vůbec kloubí životní role partnerství i otcovství se životním posláním humanitárního pracovníka. „Je to naše společná volba se ženou, kterou se pokoušíme respektovat. Nezas­tírám, že to je pro ni složité, opak je pravdou. Máme děti, které je složité opouštět, ale od roku 2009 neodjíždím na dlouhodobé mise, které v sobě nesou setrvávání pryč na dlouhé měsíce. Odjíždím jen krátkodobě, maximálně na dva týdny, což vnímáme jako nejdelší možnou dobu mimo domov,“ vysvětluje.

Balkánská cesta. / The Balkan route.

V iráckém Kurdistánu trpí zejména děti. / Children are among those most affected in Kurdistan, Iraq.

Na misích se dostávají humanitární pracovníci často i do situací, ve kterých jsou v ohrožení vlastního života. Do roku 2012 platila ve válečných zónách jakási dohoda, že se na humanitáře a lékaře neútočí. Tento úzus však nyní už není vůbec skutečností, na kterou se lze spoléhat. Filip se opakovaně ocitl v podobných situacích, přesto na práci v misích nerezignoval. Nejnebezpečnější okolnosti ho provázely v Pákistánu a v Somálsku, kde byli nuceni přejíždět armádní check-pointy a pohybovat se mezi povstaleckými nepřátelými tábory. Byl i v situaci, kdy mu vyhrožovali pistolí u hlavy, ale i tyto zážitky líčí s nebývalým nadhledem a humorem. Humor je ostatně možná něco, co lidi v tomto oboru spojuje. Má zvláště černý nádech, ale pomáhá jim udržovat si jasnou mysl

The most difficult thing is to keep your sanity

The mission and work obligations allowed Filip to travel to dozens of countries on three continents. At home, his family is waiting for him. He is the father of four children. I and many other people frequently ask a question whether people like Filip should have their own families and how it is possible to combine the role of partnership and parenthood with the life calling of a humanitarian worker. *“It is a choice my wife and I made, and we try to respect it. I’m not saying the situation is easy, to the contrary. We have children and it’s very difficult to leave them. But since 2009, I haven’t taken part in long-term missions which entail being away for several months in a row. I go only to short-term missions, for up to two weeks long. My wife and I see this as the maximum period of separation”.*

Humanitarian workers frequently found themselves in situations in which their lives are in danger. Until 2012, an unwritten agreement was respected in war zones and attacks did not target humanitarian workers and physicians. Unfortunately, this is not something you can rely on. Filip found himself in such situations repeatedly but did not resign to working on these missions. He experienced the most dangerous circumstances in Pakistan and Somalia where humanitarian workers had to cross army check-points and operate between rebel rival camps. He has experienced a situation in which he was threatened with a gun at his head and yet describes them with unprecedented grace and humour. Humour may actually be something all people working in this field have in common. It might be a somewhat black sense of humour but it helps them keep their mind clear and maintain their strength. The experience gained at this line of work may often be far from optimistic. Filip has experienced thousands life stories on his travels. Many times, he, personally, was deeply touched. He looked in the eye of thousands people and saw much suffering and despair. Being aware you can’t save the whole world and everyone in it requires a commitment to come to terms with this fact but keep going. *“The most difficult thing is to keep human suffering at bay but remain sensitive. I experienced this in India eight years ago and this is why I had to quit my full-time commitment there. My work turned into a routine job and I grew numb. For this reason people return home from missions for a period of time to rest. To witness so much tragedy is not a good feeling but if it totally absorbed me and*

Diecézní charita Brno vyslala 40 mediků LF MU do uprchlických táborů v řeckých Aténách. / Diocesan Charity Brno sent 40 medical students from the Faculty of Medicine, MU to refugee camps in Athens, Greece.

a sílu. Zkušenosti a zážitky z výsledků této práce nejsou totiž mnohdy optimistické. Jde o tisíce životních příběhů, kterých byl Filip na svých cestách svědkem. Často ho i hluboce zasáhly, dotkl se jich osobně, díval se do očí tisícům lidí a viděl mnoho utrpení i zoufalství. Vědomí, že nejde spasit svět a zachránit všechny, si vyžaduje odhodlání smířit se s ním, a odvahu přesto nerezignovat. „Nejtěžší je nepřipustit si lidské utrpení úplně k tělu a zároveň se neproměnit v necitlivý stroj. To se mi stalo před osmi lety v Indii, a proto jsem musel na plný úvazek skončit. Už jsem to bral jako rutinu a stával se úplně otupělý. Proto jezdíme na delší čas pak domů, abychom si odpočinuli. Být svědkem tolika neštěstí není vůbec dobrý pocit, ale pokud by mě pohltil a zdrtil, nebyl bych pro misi vůbec užitečný a nemělo by moje působení žádný přínos. Takže nejtěžší je se asi z toho nezbláznit,“ konstatuje.

Mise v iráckém Kurdistanu

V současné době Filip koordinuje misi na podporu lékařské péče na Blízkém východě. Irácký Kurdistan je oblastí sousedící s Tureckem, Sýrií a Iránem. Už v době, kdy probíhaly aktivity v Řecku v rámci zdravotnické mise na pomoc uprchlíkům, hledal informace, jak probíhá pomoc přímo v oblastech, odkud lidé prchají. Narazil na aktivity Shingala Azad, což v překladu znamená Svoboda pro Shingal. Je to nezisková organizace, kterou vedou manželé ze smíšeného česko-kurdského manželství. Mnoho

crushed me I would not longer be useful for the mission and could not bring any benefit. So the hardest thing is to keep your sanity,” he says.

Mission in Kurdistan, Iraq

Currently, Filip coordinates a mission to support medical care in the Middle East. Kurdistan in Iraq is an area neighbouring with Turkey, Syria, and Iran. At the time, when a healthcare mission was carried to aid refugees in Greece, Filip was looking for information as to what kind of aid is provided directly in the areas refugees were fleeing. He found out about the operation of Shingala Azad, which translates as Freedom for Shingal. This is a non-profit organization led by a couple of Czech-Kurdish origin. Many of their members personally fought the Islamic State. But it was the journey to Kurdistan that made all the difference. Shingal, which was practically levelled, is one of the oldest towns on the border with Syria and home to a strong Yazidis community. The Yazidis are an ethnicity the Islamic State has tried to completely wipe out of the face of the Earth, just like it has tried to gain power of the entire population of Kurdistan. The mission aims at reviving the local hospital and clinic and, in addition to the provision of medicines, support salaries of the employed physicians. The clinic is to serve war victims without any regard to their race and religion, with a special focus paid to women, children, families, and the injured. Many of these

Město Shingal v iráckém Kurdistanu. / The city of Shingal in Kurdistan, Iraq.

jejich členů osobně bojovalo proti Islámskému státu. O všem rozhodla cesta do samotného Kurdistanu. Shingal, který byl prakticky srovnaný se zemí, je jedno z nejstarších měst na hranici se Sýrií s velmi silnou jezidskou komunitou. Jezidové jsou etnikum, které se Islámský stát snažil zcela vyhladit, stejně tak, jako se pokoušel podmanit si celé kurdské obyvatelstvo. Cílem mise je vdechnout život nemocnici a klinice a kromě dodávek léčiv podpořit i platy tamějších lékařů. Klinika bude sloužit obětem války bez rozdílu rasy a náboženství, především ženám, dětem, rodinám a zraněným. Mnoho z nich bylo vykoupeno z otroctví, kde museli čelit znásilňování či mučení, nebo byli nuceni žít v uprchlických táborech ve velmi tristních podmínkách. „Potkal jsem tam například ženy jen pár hodin po vykoupení z otroctví. Jedna z prvních pacientek, 19letá dívka, jejíž manžel byl před jejími zraky zavražděn ISIL, poté byla prodána jako sexuální otrokyně a popálena žíravinou, mě se slzami prosila, abychom pomohli postavit kliniku už kvůli ní,“ líčí jeden z mnoha příběhů Filip.

Diecézní charita Brno proto vyhlásila dobročinnou sbírku na podporu tohoto projektu. Předtím tam fungovaly tři nemocnice. Kurdové odolali Islámskému státu, nyní si ale země musí vyřešit své postavení v rámci Iráku a obhájit nebo zneplatnit výsledky referenda. Situace se mění ze dne na den, přesto to podle Filipa není důvod, aby pomoc vzdal. „Překvapilo mě však, že Kurdové neznají pojem krádež. Pokud by totiž někdo někomu něco ukradl, celé společenství by ho vyobcovalo. Proto jsem přesvědčen, že pokud budeme směřovat finanční dary do této země, nijak se nezneužijí. Kurdistan má 5 milionů obyvatel a hostí 1,6 milionu uprchlíků. To je více než přišlo během posledních dvou let do celé Evropy,“ vysvětluje.

Humanitární dilema

Češi podle průzkumů paradoxně patří mezi národy, které pokud i navzdory své pověstné skepsi věnují

people were redeemed out of slavery where they had to face rape or torture, or were forced to live in refugee camps under very sad conditions. “For instance, I met women there just a few hours after they had been redeemed from slavery. One of the first patients was a 19-year-old girl whose husband was murdered before her eyes by ISIL. Then, she was sold as a sex slave and burned with acid. She asked me with tears in her eyes to help them build the clinic just for her sake.” And this is just one of many such experiences Filip has had.

Diocesan Charity Brno thus launched a charitable collection to support this project. Before its intervention, three hospitals operated in the area. The Kurds resisted the Islamic State but now the country must resolve its position vis-a-vis Iraq, and justify or invalidate referendum results. The situation is changing from day to day. Filip, however, sees no reason to give up. “What surprised me, though, is that the Kurds do not know the term ‘theft’. If a person stole something, the entire community would outcast him or her. Therefore I’m convinced that no financial aid directed to this country will be misused. Kurdistan has 5 million inhabitants and hosts 1.6 million refugees. This is more than the number of refugees who arrived in Europe over the past two years,” he says.

Během mise v Řecku ošetřili studenti LF MU v táborech přes 1 800 uprchlíků. / During their mission in Greece, students of the Faculty of Medicine, MU, treated more than 1800 refugees.

Humanitarian dilemma

Studies show that Czechs are, paradoxically, among nations that despite their infamous scepticism provide more support to charitable work carried out abroad than in their home country. And yet, the most recent events concerning the refugee crisis, split the Czech society. On the one hand, some people believe that aid must be provided

Město Shingal v iráckém Kurdistanu. / The city of Shingal in Kurdistan, Iraq.

jejich členů osobně bojovalo proti Islámskému státu. O všem rozhodla cesta do samotného Kurdistanu. Shingal, který byl prakticky srovnaný se zemí, je jedno z nejstarších měst na hranici se Sýrií s velmi silnou jezidskou komunitou. Jezidové jsou etnikum, které se Islámský stát snažil zcela vyhladit, stejně tak, jako se pokoušel podmanit si celé kurdské obyvatelstvo. Cílem mise je vdechnout život nemocnici a klinice a kromě dodávek léčiv podpořit i platy tamějších lékařů. Klinika bude sloužit obětem války bez rozdílu rasy a náboženství, především ženám, dětem, rodinám a zraněným. Mnoho z nich bylo vykoupeno z otroctví, kde museli čelit znásilňování či mučení, nebo byli nuceni žít v uprchlických táborech ve velmi trýsných podmínkách. „Potkal jsem tam například ženy jen pár hodin po vykoupení z otroctví. Jedna z prvních pacientek, 19letá dívka, jejíž manžel byl před jejími zraky zavražděn ISIL, poté byla prodána jako sexuální otrokyně a popálena žíravinou, mě se slzami prosila, abychom pomohli postavit kliniku už kvůli ní,“ líčí jeden z mnoha příběhů Filip.

Diecézní charita Brno proto vyhlásila dobročinnou sbírku na podporu tohoto projektu. Předtím tam fungovaly tři nemocnice. Kurdové odolali Islámskému státu, nyní si ale země musí vyřešit své postavení v rámci Iráku a obhájit nebo zneplatnit výsledky referenda. Situace se mění ze dne na den, přesto to podle Filipa není důvod, aby pomoc vzdal. „Překvapilo mě však, že Kurdové neznají pojem krádež. Pokud by totiž někdo někomu něco ukradl, celé společenství by ho vyobcovalo. Proto jsem přesvědčen, že pokud budeme směřovat finanční dary do této země, nijak se nezneužijí. Kurdistan má 5 milionů obyvatel a hostí 1,6 milionu uprchlíků. To je více než přišlo během posledních dvou let do celé Evropy,“ vysvětluje.

Humanitární dilema

Češi podle průzkumů paradoxně patří mezi národy, které pokud i navzdory své pověstné skepsi věnují

people were redeemed out of slavery where they had to face rape or torture, or were forced to live in refugee camps under very sad conditions. “For instance, I met women there just a few hours after they had been redeemed from slavery. One of the first patients was a 19-year-old girl whose husband was murdered before her eyes by ISIL. Then, she was sold as a sex slave and burned with acid. She asked me with tears in her eyes to help them build the clinic just for her sake.” And this is just one of many such experiences Filip has had.

Diocesan Charity Brno thus launched a charitable collection to support this project. Before its intervention, three hospitals operated in the area. The Kurds resisted the Islamic State but now the country must resolve its position vis-a-vis Iraq, and justify or invalidate referendum results. The situation is changing from day to day. Filip, however, has no reason to give up. “What surprised me, though, is that the Kurds do not know the term ‘theft’. If a person stole something, the entire community would outcast him or her. Therefore I’m convinced that no financial aid directed to this country will be misused. Kurdistan has 5 million inhabitants and hosts 1.6 million refugees. This is more than the number of refugees who arrived in Europe over the past two years,” he says.

Během mise v Řecku ošetřili studenti LF MU v táborech přes 1 800 uprchlíků. / During their mission in Greece, students of the Faculty of Medicine, MU, treated more than 1800 refugees.

Humanitarian dilemma

Studies show that Czechs are, paradoxically, among nations that despite their infamous scepticism provide more support to charitable work carried out abroad than in their home country. And yet, the most recent events concerning the refugee crisis, split the Czech society. On the one hand, some people believe that aid must be provided

vůbec nějaké prostředky na dobročinnost, jsou to především humanitární aktivity v zahraničí. Přesto poslední události, týkající se především uprchlické krize, zcela rozpoltily českou společnost. Jeden tábor zastává názor, že pomoc je nutné realizovat výhradně v tuzemsku. „To přece Charita dělá, ročně slouží jen v regionu jižní Moravy padesáti tisícům potřebných. Přesto se domnívám, že nejde zavírat oči předtím, co se odehrává jinde. Nemyslím si, že je dobré zůstat ke zbytku planety lhostejný. Týká se nás to, protože uprchlíci do Evropy nyní přicházejí. A já si také myslím, že by bylo lepší, kdyby mohli zůstat ve své domovině. Tato mise a sbírka je zcela konkrétní a racionální volba, jak se na tom aktivně podílet,“ sděluje svůj postoj humanitární pracovník, který opravdu není, jak by se mohlo na první pohled zdát, naivním „sluníčkářským“ extrémem z opačného tábora. Nad oblíbeným humanitárním tématem sběru víček pro potřebné v Česku má ale jasno. „Jsme součástí té bohatší části světa. Lidé netuší a často si ani nevědí, v jakém blahobytu a poklidu si tu žijeme. Ten scénář je mnohdy stejný. Válka zničí životy a vyžene ze svých domovů obyčejné lidi, aniž by za to jakkoliv mohli. Máme možnosti a možná i morální povinnost pomoci jiných částem Země, které jen neměly tolik štěstí,“ uzavírá.

exclusively within the Czech Republic. “This is what our Charity does: only in the Southern Moravia region, it annually provides aid to fifty thousand of people in need. However, I believe that we can’t close our eyes before suffering elsewhere. I don’t think it brings any good to be indifferent to the rest of the planet. We are touched by what goes on abroad because that is the very reason refugees come to us. And I think, it would be better if they could stay where their home is. This mission, and this collection, is a very concrete and rational choice allowing you to take part”. This is the opinion of a humanitarian worker who is far from being, as it might initially seem, a naive, fervent supporter of the other camp. However, his position on the collection of plastic bottle caps for those in need, a favourite topic in the Czech Republic, is clear. “We are part of the richer part of the world. People often do not have any idea of the well-being and tranquility they enjoy, and frequently to not appreciate it. Many times, the scenario is the same. Wars destroy lives and force ordinary people out of their homes through absolutely no fault of their own. It is within our power, and it is our moral duty to help in other countries on the Earth, where people were not as lucky as us,” he says in conclusion.

**DIECÉZNÍ CHARITA
BRNO**

**Humanitární konto Diecézní charity Brno na Lékařskou péči
v iráckém Kurdistanu č. ú.: 4211161187/6800**

www.dchb.charita.cz/humanitarni-stredisko/lekarska-pecce-v-kurdistanu
www.fotobouda.cz

Humanitarian account of Diocesan Charity Brno in support of medical care in Kurdistan, Iraq
account No.: 4211161187/6800.

Autor: Diana Tuyet-Lan Nguyen, foto: Richard Bouda